

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/267/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611209176
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4611209176.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. AK TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, v mene ktorej koná Mgr. Tomáš Kušník, advokát a konateľ, proti odporcovi: Z. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., C. XXXX/XX, t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníkom Mesto Topoľčany, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086, zast. HKP Legal, s.r.o., Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, o zaplatenie sumy 3.286,32 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 22. 06. 2012 č. k. 4C/164/2012-78, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov konania účastníkov **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.274,78 eura so 7 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.234,78 eura od 11. 03. 2006 do zaplatenia, náhradu trov konania vo výške 135,93 eura na účet právneho zástupcu navrhovateľa a na účet právneho zástupcu navrhovateľa náhradu trov právneho zastúpenia v sume 376,40 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh zamietol. Navrhovateľa zaviazal zaplatiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka náhradu trov právneho zastúpenia v sume 95,83 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie vo veci právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101 a § 558 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom bola uzatvorená zmluva o poskytnutí flexi pôžičky. Zmluvou o postúpení pohľadávok bola postúpená pohľadávka voči odporcovi dňa 08. 12. 2006 navrhovateľovi a táto skutočnosť bola oznámená odporcovi 03. 10. 2011. Podľa prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok bola pohľadávka ku dňu postúpenia vo výške 104.698,62 Sk, z čoho istina predstavovala 68.529,99 Sk, základný úrok 34.054,92 Sk, úrok z omeškania 63,71 Sk a príslušenstvo 2.050,-Sk. Dňa 14. 11. 2009 odporca podpísal dohodu o uzavretí splátkového kalendára uznaním záväzku, podľa ktorej uznal záväzok zo zmluvy o splátkovom úvere z 25. 06. 2004 vo výške 2.274,78 eura, pričom vyhlásil, že má vedomosť o premlčaní dluhu a jeho následkoch. V priebehu konania vstúpil do konania vedľajší účastník na strane odporcu a ten vzniesol námietku premlčania. Skúmajúc dôvodnosť vznesenej námietky premlčania súd konštatoval, že splatnosť pohľadávky nastala dňom 11. 03. 2006 a keďže ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, je potrebné premlčaciu dobu posudzovať podľa Občianskeho zákonníka. Všeobecná premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz, čiže od 11. 03. 2006, premlčacia doba uplynula dňa 11. 03. 2009. Návrh bol podaný na súde až 14. 11. 2011. Keďže účastníci uzatvorili dohodu

o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku dňa 14. 11. 2009, v ktorej odporca uznal záväzok vo výške 2.274,78 eura, považoval nárok v tejto časti za dôvodný, a preto žalobe vyhovel. Vychádzal z toho, že uvedený prejav odporcu mal za následok zastavenie plynutia pôvodne premlčacej doby a odo dňa uznania začala plynúť nová, 10-ročná premlčacia doba. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že túto pomerne rozdelil medzi účastníkov konania podľa pomeru ich úspechu, keď navrhovateľ mal úspech vo výške 69 %, a zo zaplateného súdneho poplatku mal uhradiť sumu 135,93 eura a trovy právneho zastúpenia v uvedenom percentuálnom vyčíslení mu prislúchajú v sume 376,40 eura. Odporcovi v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli, preto ho súd zaviazal zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania. Pokiaľ ide o vedľajšieho účastníka, tomu priznal náhradu trov konania podľa pomeru úspechu v rozsahu 31 % za trovy právneho zastúpenia vo výške 95,83 eura.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Poukázal na to, že vedľajší účastník nemôže sám vzniesť námietku premlčania a nemôže uznať ani nárok navrhovateľa, pretože nejde o úkon procesný, ale o úkon podľa hmotného práva. Subjektom, ktorý je oprávnený uplatniť námietku premlčania je dlžník, resp. jeho právny nástupca alebo zástupca. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa nemal na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom prihliadať, nakoľko ju uplatnila neoprávnená osoba. Nesúhlasil ani s výrokom o náhrade trov konania a to náhrade trov právneho zastúpenia priznanej vedľajšiemu účastníkovi. Poukázal na ust. § 150 ods. 2 OSP, podľa ktorého mal súd prvého stupňa postupovať, keďže v prípade zastúpenia vedľajším účastníkom nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Spochybnil nutnosť a účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajším účastníkom. Poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici a v Prešove, ktoré vychádzali z takéhoto právneho záveru. Zdôraznil, že nie je zrejmé, na základe koho iniciatívy vstúpil vedľajší účastník do konania, ako sa dostal k informáciám o predmetnom konaní, čo je nevyhnutné pre posúdenie jeho nároku na náhradu trov právneho zastúpenia. Konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho zastupovania dochádza k nehospodárnosti konania a to nielen samotným právnym zastúpením, ale taktiež priznaním trov konania za úkony právnej služby, ktoré predstavujú len umelé navyšovanie trov konania a nákladov spojených s konaním. Z uvedeného dôvodu navrhol výrok v časti náhrady trov konania zmeniť tak, že mu bude priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu a súčasne aj náhrada trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a pri súčasnom verejnom vyhlásení rozsudku, za splnenia podmienok uvedených v § 214 ods. 3 v spojení s § 156 ods. 3 OSP dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej je vecne správny a dôvodné je odvolanie navrhovateľa do výroku o náhrade trov konania, pretože súd prvého stupňa v tejto časti vec nesprávne posúdil, a preto bol daný dôvod na zrušenie tejto časti rozsudku podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP.

Predmetom konania je návrh zo dňa 14. 11. 2011, ktorým sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplata sumy 3.286,32 eura s príslušenstvom titulom nesplateného spotrebiteľského úveru (Zmluva o poskytnutí flexi pôžičky), uzatvorený Z., a.s., M. G. 1, K., právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom dňa 25. 06. 2004. Uvedenou zmluvou bol poskytnutý odporcovi úver vo výške 70.000,-Sk, ktorú sa odporca zaviazal splácať po 1.773,73 Sk mesačne, splatnosť prvej splátky bola 25. 07. 2004 a konečná splatnosť úveru 25. 06. 2009. Odporca neplnil riadne splátky úvery, preto postupca vypovedal zmluvu o úvere a vyzval odporcu na uhradenie dlžnej sumy. Dňa 14. 11. 2009 odporca podpísal dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Podľa dohody uznal záväzok pôvodného veriteľa Z. vo výške 2.274,78 eura. Podľa bodu 3.1 vyhlásil, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. V priebehu konania vstúpilo do konania Spotrebiteľské združenie OSA, Fedinova 9, Bratislava, ako vedľajší účastník na strane odporcu, ktorý vzniesol námietku premlčania žalobou uplatneného nároku. Súd prvého stupňa s ohľadom na dohodu o uznaní dlhu priznal nárok v dohode odporcom uznaný vo výške 2.274,78 eura, spolu so 7 % úrokom z omeškania od 11. 03. 2006 a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú (pre premlčanie nároku) zamietol. Navrhovateľ v odvolaní namietal oprávnenosť vedľajšieho účastníka vzniesť námietku premlčania a dôvodil tým, že ide o úkon hmotného práva a môže ho urobiť výlučne len sám účastník.

Podľa § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania i právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Z poznámky pod čiarou k citovanému ustanoveniu sa takýmto osobitným predpisom okrem iného rozumie aj zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb.

Podľa § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Z vyššie citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, nie je však legitimovaný na dispozičné úkony a to či už dispozičné úkony s konaním alebo dispozície s predmetom konania. Medzi takéto úkony patrí späťvzatie návrhu, uzavretie súdneho zmiernu, či zmena návrhu. Vznesenie námietky premlčania medzi takéto dispozičné úkony nepatrí. Akýkoľvek úkon, ktorý vedľajší účastník vykoná, nesmie byť v rozpore so záujmami hlavného účastníka, na ktorého procesnej strane vystupuje. Námietka premlčania práva je právnou námietkou a neuplatňuje sa ňou taká skutočnosť, ktorú je účastník povinný tvrdiť podľa § 101 ods. 1 OSP, najneskôr do vyhlásenia uznesenia súdu prvého stupňa (rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo/120/2009 z 13. 10. 2009). Zo žiadneho ustanovenia hmotného práva alebo procesného nevyplýva, že by odporca musel uplatniť námietku premlčania v určitom štádiu konania. Z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom vyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatnosti skončenia konania vo veci. Vznesenie námietky premlčania je svojou podstatou úkon s hmotno-právnou relevanciou, no nemožno ho považovať za klasický dispozičný úkon, na ktorý vedľajší účastník nie je oprávnený. Súd by mal v prípade vznesenia námietky premlčania skúmať názor účastníka iba v takom prípade, ak by vznesenie námietky premlčania bolo v rozpore s dobrými mravmi. S týmto názorom sa stotožnil aj NS ČR, ktorý v odôvodnení rozsudku sp.zn. 25Cdo/539/2008 z 19. 02. 2009 uvádza, že vedľajší účastník je v občianskom súdnom konaní oprávnený vzniesť účinne námietku premlčania v prospech hlavného účastníka, na ktorého strane sa zúčastňuje konania. Vedľajší účastník je v konaní zásadne oprávnený na všetky úkony s výnimkou dispozície s konaním a s jeho predmetom, ku ktorým je oprávnený hlavný účastník, a tieto úkony robí práve v prospech hlavného účastníka. Uplatnenie obrany proti žalobe je procesným právom účastníka konania, odporcu a rovnaké právo má podľa § 93 ods. 3 OSP aj vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na jeho strane. Na tom, že ide o procesné právo, nič nemení ani skutočnosť, že pomocou obrany proti žalobe sa uplatňujú tiež námietky vychádzajúce z hmotno-právnej úpravy, ako je práve námietka premlčania, lebo práve tieto námietky uplatňované počas konania nemožno zamieňať s tým, či majú pôvod v hmotnom alebo procesnom práve. Z uvedených dôvodov odvolací súd námietku navrhovateľa, že vedľajší účastník nemôže vzniesť námietku premlčania, považoval za nedôvodnú a posudzujúc nárok z hľadiska uplatnenej námietky premlčania sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný. Návrh bol podaný 20. 02. 2012, splatnosť úveru, ako vyplýva zo zmluvy o kontokorentnom úvere v spise, bola dňa 14. 02. 2006 a trojročná lehota na uplatnenie nároku v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka uplynula dňa 14. 02. 2009. Keďže návrh bol podaný po uplynutí 3-ročnej lehoty, správne súd návrh zamietol.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Odvolací súd sa nestotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o výrok o náhrade trov konania. Súd prvého stupňa o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že náhradu trov konania pomerne rozdelil podľa pomeru úspechu účastníkov v konaní, keď vychádzal z toho, že navrhovateľ mal úspech v rozsahu 69 % a odporca a vedľajší účastník v rozsahu 31 %. V nadväznosti na to potom samostatne priznal navrhovateľovi vo vyhovujúcej časti náhradu trov konania v sume 135,93 eura za súdny poplatok a 376,40 eura náhradu trov právneho zastúpenia a v zamietajúcej časti priznal právo na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi v sume 95,83 eura. V odôvodnení rozhodnutia síce uviedol, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal, táto skutočnosť však z výroku rozsudku nevyplýva, z čoho je možné konštatovať, že súd prvého stupňa výrokom rozsudku nerozhodol o trovách konania odporcu.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo (§ 142 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 151 ods. 1 veta prvá OSP o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Ustanovenie § 142 O.s.p. vyjadruje zásadu zodpovednosti za výsledok sporového konania. V § 142 ods. 1 O.s.p. sa premietajú zákonné princípy, podľa ktorých náhrada trov konania zaťažuje stranu, ktorá v spore nebola úspešná, resp. účastníka, ktorý zavinil, že konanie muselo byť zastavené (§ 146 ods. 2 O.s.p.). V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne, pri takých trovách, ktoré aby pri riadnom priebehu konania nevznikli, spravuje sa náhrada trov zásadou zavinenia. Základným meradlom pre nárok na náhradu nákladov v sporovom konaní je miera úspechu. Ak mal účastník plný úspech vo veci, prizná sa mu tiež celá náhrada trov konania. Ak mal úspech len čiastočný, náhrada nákladov sa rozdelí pomerne. Ak je úspech alebo neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadny účastník nemá právo na náhradu nákladov konania. Na základe uvedeného platí, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu a naopak, žalovaný má plný úspech, ak je žaloba v plnom rozsahu zamietnutá. Pre pomerné rozdelenie trov je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu účastníkov v konaní.

Čiastočný úspech sa skúma so zreteľom na uplatnený nárok, najmä z aspektu právneho dôvodu žaloby, t. j. skutkového stavu a právnej normy, ktorá sa mala použiť alebo sa použila pri rozhodovaní o veci samej. Nie je možné považovať za čiastočný úspech, ak žaloba, v ktorej sa uplatnili viaceré nároky, bola čiastočne úspešná a čiastočne sa zamietla tak, že úspech i neúspech sa týkali samostatných nárokov (samostatných právnych dôvodov žaloby). V takom prípade sa plný úspech alebo čiastočný úspech vo veci skúma so zreteľom na každý nárok, ktorý by ináč mohol byť samostatne uplatnený. Taký prístup by mal nájsť aj vyjadrenie vo výroku o náhrade trov konania. Ak žalobca mal plný úspech s nárokom na vydanie veci, treba mu priznať plnú náhradu. Ten účastník, ktorý nemal prevažujúci úspech, má v podstate v tej časti, v ktorej uspel, právo na náhradu trov konania.

S ohľadom na vyššie uvedené právne závery odvolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania je zmätočný a nie je v súlade s uvedeným právnym názorom. V danej veci je zrejmé, že odporca návrhom podaným dňa 14. 11. 2011 sa domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť sumu 3.286,32 eura s úrokom z omeškania vo výške 7 % ročne zo sumy 2.234,78 eura od 11. 03. 2006 do zaplatenia. Súd prvého stupňa rozsudkom zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 2.274,78 eura so 7 % úrokom z omeškania. Vo zvyšnej časti návrh ako nedôvodný zamietol. S ohľadom na takýto právny stav veci je podľa názoru odvolacieho súdu správny právny názor súdu prvého stupňa v tom, že je dôvodné aplikovať pri rozhodovaní o náhrade trov konania ust. § 142 ods. 2 OSP a náhradu trov konania rozdeliť podľa pomeru úspechu účastníkov v konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že výpočet súdu prvého stupňa, ktorým konštatoval úspech navrhovateľa v rozsahu 69 % a úspech odporcu v rozsahu 31 % nie je správny, pretože v percentuálnom vyjadrení úspech účastníka konania musí vyjadrovať čistý úspech, ktorý predstavuje rozdiel úspechu každého účastníka v konaní (69 % - 31 %). Tento pomer úspechu účastníkov v konaní je potom podstatným pre rozhodnutie o výške trov konania. Úspech navrhovateľa v konaní je suma 2.274,78 eura, ktorá v percentuálnom vyjadrení predstavuje podiel úspechu 38 %, ktorý je podstatným pre rozhodnutie o náhrade trov konania. Z tohto aspektu bude potrebné rozhodnúť iba výrokom o náhrade trov konania navrhovateľa, keďže pri rozhodovaní podľa § 142 ods. 2 OSP pri pomernej náhrade trov konania súd priznáva náhradu trov konania v takom rozsahu (v pomere), v akom bol účastník konania úspešný. Úspech odporcu v tomto konaní predstavovala zamietajúca časť rozsudku, týkajúca sa prevyšujúcej časti priznanej istiny. Za tejto situácie bolo úlohou súdu prvého stupňa komplexne posúdiť mieru úspechu jednotlivých účastníkov konania porovnaním priznaných a nepriznaných plnení a rozhodnúť jedným výrokom o náhrade trov konania v zmysle platnej zákonnej úpravy.

Keďže súd prvého stupňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania nepostupoval vyššie uvedeným spôsobom, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP) vo veci opätovne rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.